

Hyvinvointipalvelujen lisämäärärahaesitys talousarvioon 2019 – tehdyt toimenpiteet talousarviossa pysymiseksi

Varhaiskasvatuspalvelut

Tehdyt toimenpiteet talousarviossa pysymiseksi:

- palvelujen ostoja on karsittu, säästö 15 000
- toimintatuottoja on tullut arvioitua enemmän, tulojen lisäys noin 40 000
- lasten kotihoidon tukeen varattu määräraha on alittunut, säästöä 39 600

Perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut

Tehdyt toimenpiteet talousarviossa pysymiseksi:

- Yksi tehtävä on jätetty täyttämättä.
- Yksi henkilö on irtisanottu tuotannollisista ja toiminnan uudelleenjärjestelyistä johtuvista syistä.
- Ostokielto
- -125 000 e, joka vastuualueen vuoden 2019 talousarviosta on vähennetty valtuuston kokouksessa joulukuussa 2018.

Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut

Tehdyt toimenpiteet talousarviossa pysymiseksi:

- henkilöstöä ei ole palkattu irtisanoutumisen myötä, esim. kirjasto, nuorisopalvelut
- asiakasmaksuja korotettu: uimahalli, musiikkiopisto, liikuntahalli
- kulttuurikeskuksen vuokrat määritelty uudelleen
- säästetty opettajien palkkakuluissa vähentämällä tunteja
- säästetty matkakuluissa kimpakyydein sekä suunnittelemalla opetuspaikat tarkemmin
- haettu ja saatu hankerahaa välineisiin, opetukseen ja henkilökunnan koulutukseen
- luovuttu kalliista vuokratilasta, Sepänmäki
- kirjastoauton myyminen

Perhepalvelut

Tehdyt toimenpiteet talousarviossa pysymiseksi:

- sijaisuuksiin ei ole palkattu työntekijöitä, -15000e
- nepsy-valmennusta ei ole ostettu vaan järjestetty omana toimintana, -5000e
- valvottuja ja tuettuja tapaamisia järjestetty osittain omana toimintana, -4000e
- lisääntyneissä sijoituksissa sijaishuolto järjestetty perhehoitona mikäli se on vain ollut mahdollista (kustannuksiltaan edullisempaa kuin perhekotisijoitukset), - 30000e
- virka-aikaista sosiaalipäivystystä on myyty naapurikunnille enemmän kuin oli arvioitu, tuloja tullut +4000e

Sairauksien ehkäisy ja hoito

Tehdyt toimenpiteet talousarviossa pysymiseksi:

- osaston sairaansijamäärän lasku 30 ss:aan
- osaston henkilömitoitus 0,8
- määräaikaikontrollien vähentäminen
- valtakunnallisten Käypä-Hoito suositusten ylimenevä hoito/palvelu lakkautettu, mm jalkahoito
- avolla 1 lähihoitaja eläköityminen, ei täytetty
- avolla 1 terveydenhoitajan irtisanoutuminen, ei täytetty
- avolla 1 sairaanhoitaja eläköityy loppuvuodesta, ei täytetä
- laboratoriotuotteen siirto Nordlabille siirtyi v 2020
- laboratoriotutkimuksia määrätietoisesti vähennetty
- työterveyshuollon sairaanhoitosopimusta supistettu

- väestön ikärakenteen mukaista toiminnan sopeuttamista
- kotisairaanhoidossa lääkärisaataavuutta (vastaanotto/konsultaatio) lisätty
- lyhytaikaisia lääkärisijaisuuksia ei täytetty
- hammaslääkärin osa-aikaisuus 40 %:a ei täytetty
- ruuhkanpurkukirjoitusta vähennetty (toimistotyön esimies)
- esh:ssa sähköisiä konsultaatioita lisätty läheteiden välttämiseksi
- lääkäreiden yhteistä konsultaatiota lisätty läheteiden välttämiseksi
- esh:n talousarvioon kustannusneutraali vaatimus
- yhteistyö Lshp:n PTH-yksikön kanssa todellisuudessa alkoi vasta tänä syksynä

Sairauksien ehkäisy ja hoitopalveluiden oman toiminnan talousarvio 2019 on n 7,67 milj euroa. Tästä avoterveydenhuollon osuus on 3 070 000 €, vuodeosaston 2 660 000 €, laboratorion 530 000€, radiologian 260 000€ , lääkehuollon 75 000€ , lääkinnällisen kuntoutuksen 145 000€ , suun terveydenhuollon 700 000€ ja kotiuttamistiimin 240 000€. Kustannuksia 7,67 miljoonasta, joihin palvelualue ei suoranaisesti voi vaikuttaa on n 2,2 milj (KuEL n 830 000, vuokrat n 750 000 ja muut sisäiset toimintakulut n 610 000 €). Oman toiminnan osalta 31.10 tilanteen mukaan pysytään budjetissa.

Vuodeosaston pienentäminen 5 sairaansijalla tuo säästöä henkilöstökuluissa n 160 000 €/v. Eläköitymiseen/irtisanoutumisiin liittyvät säästöt (keskimäärin n 40 000€/v/toimi) realisoituvat säästöinä pääsääntöisesti v 2020. Henkilöstökulutoteuma oli 83,9 huolimatta siitä että suuren osastokuormituksen takia on jouduttu osaston henkilöstöä lisäämään, suuri kuormitus johtui/johtuu ikäihmisistä jotka odottavat jatkohoitoa osastolla. Eli yllä luetellut henkilöstösäästöt on syöty osaston henkilöstön lisäyksellä.

Luettelon muut toimenpiteet ovat toimintatapojen muutosta, jotka tuovat säästöä pidemmällä aikavälillä, osa pieniä säästöjä hetikin, esim tth:n sairaanhoitosopimuksen supistaminen 1.7 alkaen n 10 000€/v. Laboratoriotoininnan siirto olisi tuonut säästöä n 10 000€/kk, siirto ilmeisesti edelleen siirtyy sisäilmaongelmien takia myös ensi kevään osalta.

Mm toimintatapojen muutoksella on saatu säästöjä aikaan mutta samaan aikaan on tullut yllättäviä menoja, joita ei ole budjetoitu, mm kotikuntalain perusteella sijoitettujen vanhusten sairaanhoito.

Erikoissairaanhoidon käyttö on lisääntynyt vuodesta 2018 n 200 000€, budjettitoteuma on kuitenkin n 95% 31.10 tilanteen mukaan, ylitys tasaisesti laskettuna tulee olemaan n 1,3- 1,4 milj € talousarviosta (9,6 milj).

[Aikuisten psykososiaaliset palvelut](#)

Tehdyt toimenpiteet talousarviossa pysymiseksi:

- Klinikalla käytössä tehostettu ensikäynti > palvelutarve esiin > välttyään turhilta käynneiltä
- Sijaisten käyttö > psykologipalvelua ei ole loppuvuonna ostettu (vain koulutuskimukseen)
- Sairaslomasijaisuuksia ei ole täytetty kuin todella pakottavassa tilanteessa
- Työnohjauksessa pidetty taukoa loppuvuosi (4kk)
- Koko ajan pyritään miettimään kustannustehokkaita ratkaisuja > ostopalveluja ja maksusitoumuksia pohtii 3 henkinen työryhmä
- Työllisyydenhoito on pidättäytynyt vuonna 2019 sosiaalisen työllistämisen määrärahan käyttämisestä (säästö hieman yli 11 000€). Emme myöskään ole markkinoineet Kemijärvi-lisää tänä vuonna ja siitä on myös tulossa säästöä yli 10 000€.

Vammaisten palvelut

Tehdyt toimenpiteet talousarviossa pysymiseksi:

(esitetty valtuustoseminaari 12.6.2019 ja lautakunnan iltakoulu 10.10.2019 ja viety talousarvioon 2020):

Päivätoiminta uusiin tiloihin

- Vuokrat - 40 000 €/v
- Taksikuljetukset - 10 000 €/v

Palveluseteli henkilökohtainen apu

- Vaikutus 0 €
- Asiakkaiden valinnanvapaus palvelujen tuottajan valinnassa lisääntyy

Johtaminen

- Viranomaisprosessin tavoitteena on toteuttaa lainsäädännön veloitteet
- Päätöksentekoprosessin kehittäminen

Palvelujen joustaminen ja asiakkaiden hoito oikeassa paikassa oikeaan aikaan

- Yksilölliset palvelutarpeiden huomioiminen
- Nopea reagointi asiakkaiden muuttuneisiin tilanteisiin
- Hoidon porrastuksen toteuttaminen

Palvelukonsepti väliinpuotoajille (yhdessä yleinen sosiaalityö + PeMi + vammaisten palvelut):

EI TALOUSARVIOSSA 2020

- + 50 000 €/v
- Uusi palvelumuoto
- Aikusiässä asiakkailla havaittu vaikeuksia selviytyä arjessa, asumisessa, työn saannissa, työssä
- Asiakkaita 5 – 10
- MM. työ- ja päiväpalvelua
- tarvittaessa asiakaspäätökset sosiaalihuoltolain mukaisesti
- Hyvinvointilähete-hanke kokeillaan konseptin toimivuutta

Perlacon-selvityksen perusteella suunnitteilla ensi vuodelle:

Laitoshoidon vähentäminen

- Yksi asiakas laitoshoidosta avohuollon asumispalvelun piiriin
- Vaikutus 0 €

Palvelu- ja hoitosuunnitelmat määräaikaisiksi

- Taloudellinen vaikutus selvitetään
- Huom! Palvelupäätösten kesto tehdään VPL- ja kehitysvammalain määräysten mukaan

Ikäihmisten palvelut

Tehdyt toimenpiteet talousarviossa pysymiseksi:

- SAS-työryhmän toimintaa on tehostettu. Palveluntarve tehostettuun palveluasumiseen ja palveluasumiseen selvitetään tarkemmin, ei hyväksytä automaattisesti palveluun. Ensisijaisesti pyritään tehostamaan avopalveluita, esim. kotihoidon palveluja, tehostettua kotikuntoutusta, turvateknologiaa.
- Palveluasumisen ja lyhytaikaisen kuntouttavan palveluasumisen palvelusetelin käyttöönotto on valmisteltu. Tavoitteena on saada palveluasumisen tarjontaa tehostetun ympärivuorokautisen palveluasumisen tilalle.
- Uudet kotihoidon asiakkuudet otetaan ensin kotihoidon arviointijaksolle ennen palvelun myöntämistä. Jakson aikana selvitetään tarkemmin asiakkaan toimintakykyä, kuntoutumisen mahdollisuutta ja kotona selviytymistä. Tavoitteena on lisätä asiakkaan toimintakykyä ja kotona pärjäämistä ilman raskaita palveluja.

- Kotihoidon asiakkaat, joiden palveluntarve ollut vähäinen käyty läpi ja osa ohjattu yksityiselle palveluntuottajalle. Ikäihmisten palveluohjausta on tehostettu Kotihoidon palvelusetelin käyttöönotto valmisteltu -> yhden hoitajan toimi jätetään täyttämättä ensi vuonna
- Koneellinen annosjakelu otettu käyttöön koko laajuudessaan kotihoidon asiakkaille -> ensi vuonna voidaan jättää yhden hoitajan toimi täyttämättä
- Perhehoito on käynnistynyt – 2 perhehoitajaa aloittanut toiminnan, tavoitteena ympärivuorokautisen hoidon tarpeen siirtyminen
- Uusia toimintamalleja on kehitetty. Mallien tavoitteena tehostaa iäkkään kotiutumista ja pärjäämistä kotona
 - o ennakoiva
 - o kotiutuskotikuntoutus ja
 - o tehostettu kotikuntoutus
- Jokaiselle kotihoidon asiakkaalle laaditaan kuntouttamissuunnitelma
- Ikäihmisten neuvola on lakkautettu – käyntejä satunnaisesti. Palvelu saatavissa avoimelta puolelta
- Kaikkiin poissaoloihin ei ole otettu sijaisia

Tehtyjen toimenpiteiden tarkkoja euromääräisiä säästövaikutuksia on vaikea laskea. Kyse on toimintatapojen muuttamisesta, joiden tavoitteena on vähentää raskaampien palveluiden tarvetta ja lisätä ikääntyneiden toimintakykyä ja itsenäistä pärjäämistä kotona.

Palvelusetelin käyttöönotto tehostettuun palveluasumiseen on tuonut säästöjä. Vuonna 2017 Hoitokoti Puistolän nettokustannukset olivat 3 081 728€ ja vuodelle 2019 tehostettuun palveluasumiseen on budjettiin varattu 2 600 000€ ja vuodelle 2020 2 399 400€. Lisäksi huomioitavaa on, että palvelusetelillä on saatu noin 15 paikkaa enemmän aikaisempaan verrattuna, jolloin palvelu tuotettiin omana toimintana.

Osa toimenpiteiden vaikutuksista ulottuu tulevaisuuteen, kuten esimerkiksi koneellisen annosjakelun käyttöönotto, joka on ollut iso operaatio ja vaatinut ylimääräistä työtä. Säästö (40 000€) tulee ensi vuonna, kun yhden hoitajan toimi jätetään täyttämättä.

Mikäli ikäihmisten budjettiin ei olisi tullut ennakoimattomina kuluina Esperin Kiekerön vuoden 2018 syyskuun palvelusetelilaskua 70 000€ sekä budjetoimattomia geriatrin ostopalvelua n. 20 000 ja päivätoiminnan asiakkaiden matkakuluja n. 12 000€, olisi säästöä tullut noin 102 000€ 30.10.2019 mennessä.